

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

TYRIMO SAVO INICIATYVA PAŽYMA

2016-11-21 Nr. 4D-2014/2-101
Vilnius

I. TYRIMO PAGRINDAS

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, bei atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 73 straipsnį ir Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 3 straipsnį, 2016-01-20 priėmė sprendimą Nr. 4D-2016/2-101 pradėti tyrimą savo iniciatyva dėl pacientų teisių užtikrinimo Telšių rajono savivaldybei (toliau vadinama – Savivaldybė) organizuojant viešą negyvenamųjų patalpų [...], nuomos konkursą (toliau vadinama – Konkursas).

2. Tyrimo savo iniciatyva tikslas - išsiaiškinti, ar buvo imtasi pakankamai priemonių, kad skelbiant ir vykdant Konkursą, būtų užtikrintos UAB „A“ (ankstesnio nuomininko) pacientų teisės, ar yra (bus) užtikrintos kokybiškos gydymo paslaugos šiems pacientams konkrečioje teritorijoje. Savo iniciatyva pradėto tyrimo metu taip pat bus vertinamas teisinis reglamentavimas šiais klausimais.

3. Tyrimo savo iniciatyva pagrindas yra Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalis, kurioje nustatyta, kad jeigu skundas yra gautas žodžiu, telefonu arba Seimo kontrolierius nustatė pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių iš visuomenės informavimo priemonių bei iš kitų šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

Seimo kontrolierius gavo pareiškėjo UAB „A“ (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (skundo Nr. 4D-2016/2-38) dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), skelbiant ir vykdant Konkursą (toliau vadinama – Skundas).

Įvertinęs Skunde nurodytas aplinkybes bei dokumentus, Seimo kontrolierius nustatė, kad klausimas dėl Konkurso procedūrų galimo pažeidimo yra sprendžiamas teisme, be to, Seimo kontrolieriui nepriskirta vertinti savivaldybės tarybos (kaip kolegialios institucijos) veiklos, t. y. Savivaldybės tarybos 2015-10-29 sprendimo Nr. T1-281, kuriuo leista nuomoti negyvenamąsias patalpas, [...], teisėtumo, todėl Seimo kontrolierius informavo Pareiškėją apie tai, kad jo skundo tyrimą atlikti atsisakoma. Tačiau Skunde pateikta informacija leidžia kilti pagrįstoms abejonėms, kad Savivaldybė, įvykdžiusi Konkursą, atrinkusi Konkurso laimėtoją, dėl šios priežasties nutraukdama su ankstesniu patalpų nuomininku UAB „A“ nuomos sutartį bei sudarydama patalpų nuomos sutartį su nauju nuomininku (Konkurso laimėtoju), galimai nesiėmė pakankamų priemonių ankstesnio nuomininko pacientų teisėms Savivaldybės teritorijoje užtikrinti, t. y. Savivaldybė galimai netinkamai vykdo Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nurodytas savarankiškas funkcijas, susijusias su pirmine asmens ir visuomenės sveikatos

priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas), (išskyrus ikimokyklinio ir kitose ugdymo (mokymo) įstaigose); savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimu ir

įgyvendinimu; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 17, 18 punktai).

Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolierius nusprendė, kad yra tikslinga pradėti tyrimą savo iniciatyva ir išsiaiškinti, ar Skunde nurodytu atveju nebuvo pažeistos pacientų teisės, ir ar teisinis reglamentavimas yra tinkamas pacientų teisėms užtikrinti.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į ***Savivaldybės administraciją, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją, Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, į Valstybinę ligonių kasą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, VĮ Registrų centrą ir į Šiaulių apygardos teismą.***

5. Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

5.1. „[...]“. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo nuostatomis, Savivaldybė vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną bei savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina Savivaldybės tarybos patvirtintuose strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones. Tuo tikslu, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 straipsnio 2 punktu, Savivaldybė 2011 metais visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti įsteigė Telšių rajono visuomenės sveikatos biurą. Po to, kai 1997 m. buvo priimtas Sveikatos priežiūros biudžetinių įstaigų reorganizavimo į valstybės ir savivaldybių sveikatos priežiūros viešąsias įstaigas įstatymas, vadovaujantis Sveikatos priežiūros įstaigų ir Sveikatos priežiūros biudžetinių įstaigų reorganizavimo į valstybės ir savivaldybių sveikatos priežiūros viešąsias įstaigas įstatymais, Savivaldybė valstybines sveikatos priežiūros įstaigas perorganizavo į ne pelno siekiančias viešąsias įstaigas.“

5.2. „2003 m. kovo 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 335 pavirtinus ilgalaikę Sveikatos priežiūros įstaigų restruktūrizavimo strategiją, Telšių rajone buvo pradėta daugiaetapė sveikatos priežiūros įstaigų restruktūrizacija. Reformos pasėkoje rajone įsisteigė Telšių apskrities ligoninė, teikianti antrinio lygio paslaugas, bei Telšių, Varnių ir Luokės pirminės sveikatos priežiūros centrai, teikiantys išimtinai tik pirminio lygio paslaugas. Be to, rajono teritorijoje įsisteigė ir pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios dar ir 5-ios pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, kurių steigėjai privatūs fiziniai ar juridiniai asmenys (viena iš jų įsikūrė atsilaisvinusiose Telšių apskrities ligoninės poliklinikos patalpose). Pirminio lygio paslaugos - tai bendrosios praktikos gydytojo teikiamos ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugos finansuojamos iš privalomojo sveikatos draudimo fondo, priklausomai nuo prirašytų prie konkrečios gydymo įstaigos gyventojų skaičiaus. Šiuo metu Savivaldybės taryba yra visų viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų steigėja (savininkė). Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo reikalavimais, Savivaldybės taryba vykdo pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, skiria ir atleidžia įstaigų vadovus į pareigas ir atleidžia iš jų teisės aktų nustatyta tvarka bei nustato viešųjų įstaigų vadovaujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamosios dalies dydį pagal Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu numatytą tvarką. Taryba tvirtina įstaigų įstatus, privalomų komisijų sudėtis, nustato kainas ir tarifus už sveikatos priežiūros viešųjų įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas, tvirtina veiklos ir finansinių ataskaitų rinkinius, nustato įstaigos leistiną darbo užmokesčio dydį.“

5.3. „Savivaldybės taryba 2015 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. 281 „Dėl negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos“ nusprendė leisti viešo konkurso (toliau - Konkursas) būdu 10 metų laikotarpiui išnuomoti medicininės paskirties patalpas, esančias [...], ir įgaliojo Administracijos direktorių organizuoti patalpų nuomos Konkursą ir pasirašyti nuomos sutartį bei perdavimo ir priėmimo aktą. Komisija 2015 m. lapkričio 2 d. patvirtino Negyvenamųjų patalpų nuomos viešo Konkurso sąlygas, pagal kurias viešo Konkurso būdu bus išnuomojamos patalpos [...]. Konkurso sąlygų 4 p. nustatė, kad Konkursas vyks 2015 m. lapkričio 20 d. 10 val. Konkursas įvyko sąlygose nustatytu laiku.“

5.4. „Savivaldybės tarybai priimant 2015 m. spalio 29 d. sprendimą Nr. T1-281, kuriuo leista nuomoti negyvenamąsias patalpas [...], medicininei paskirčiai, Savivaldybės taryba nesvarstė, kaip po patalpų nuomos konkurso (pavyzdžiui, atsiradus naujam sveikatos priežiūros paslaugos teikėjui) bus užtikrinamos UAB „A“ pacientams paslaugos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 583, kiekvienas pacientas gali laisvai pasirinkti PASPI [pirminę asmenų sveikatos priežiūros įstaigą] ir gauti privalomojo sveikatos draudimo garantuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.“

5.5. „Nurodyti, ar Savivaldybės tarybai 2015 m. spalio 29 d. priėmus sprendimą Nr. T1-281, UAB „A“ pacientai buvo informuoti apie numatomą organizuoti Konkursą, negalime, nes tai yra UAB „A“ teisės ir pareigos. Savivaldybės tarybos sprendimai yra viešinami ir patalpinami į Teisės aktų registrą. Minėtas sprendimas Teisės aktų registre buvo patalpintas 2015 m. lapkričio 5 d. 13:21:25 val.“

5.6. „Buvo pakviestas Konkurso laimėtojas dėl patalpų nuomos sutarties ir perdavimo ir priėmimo akto pasirašymo. Buvo aptarta, kad patalpų perdavimo ir priėmimo aktas bus pasirašytas su Konkurso laimėtoju tada, kai bus išspręstas UAB „A“ pacientų sveikatos priežiūros klausimas.“

5.7. „Po konkurso „A“ 2015 m. gruodžio 17 d. yra pateikusi Šiaulių apygardos teismui ieškinį „Dėl pirmenybės teisės atnaujinti negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį pripažinimo, viešo nuomos konkurso (ir paskelbimo) pripažinimo negaliojančiu ir įpareigojimo atlikti veiksmus“. Šiuo metu UAB „A“ teikia paslaugas pacientams tose pačiose patalpose. [...].“

5.8. „Savivaldybės taryba 2015 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. 281 „Dėl negyvenamųjų patalpų, esančių [...] nuomos“ nusprendė leisti viešo konkurso būdu 10 metų laikotarpiui išnuomoti medicininės paskirties patalpas, esančias [...], ir įgaliojo Administracijos direktorių organizuoti patalpų nuomos konkursą ir pasirašyti nuomos sutartį bei priėmimo ir perdavimo aktą. Konkurso sąlygose buvo nustatyta, kad patalpų nuomos konkurse gali dalyvauti visi suinteresuoti fiziniai arba juridiniai asmenys, turintys asmens sveikatos priežiūros licencijas verstis asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti pirminės arba antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas. Pretendentai pateikė visus konkurso sąlygose nurodytus dokumentus: paraiškas, kuriose nurodyti konkurso dalyvio duomenys, pageidavimus išsinuomoti patalpas, pasiūlymus dėl nuompinigių dydžio, taip pat asmens sveikatos priežiūros licencijas, juridinio asmens registravimo pažymėjimus ir įstatus, banko išduotus kvitus, kad sumokėtas pradinis įnašas. [...].“

6. Iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...] Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - Akreditavimo tarnyba) patikrino įstaigų, kurioms yra išdavusi Įstaigų asmens sveikatos priežiūros licencijas (toliau - licencija), sąrašą ir nustatė, kad adresu [...], veikia trys asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau - ASPĮ): viešoji įstaiga (toliau - VŠĮ) B, VŠĮ C ir uždaroji akcinė bendrovė (toliau - UAB) „A“.

6.2. „UAB „A“ turi įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją Nr. 2829, suteikiančią įstaigai teisę teikti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros (šeimos medicinos, bendrosios praktikos slaugos, bendruomenės slaugos ir akušerijos) ir antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros (vidaus ligų, neurologijos, gastroenterologijos, pulmonologijos, akušerijos ir ginekologijos, echoskopijos, vaikų kardiologijos, vaikų pulmonologijos, chirurgijos ir urologijos)

paslaugas. VšĮ B turi Akreditavimo tarnybos išduotą licenciją teikti tokias pačias pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, o VšĮ C - tokias pačias (ir dar daugiau) antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kaip ir UAB „A“.

6.3. „Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) biudžeto lėšomis kompensuojamos pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros (šėimos medicinos) paslaugos pacientams, teisės aktų nustatyta tvarka turintiems teisę gauti šias paslaugas, yra užtikrinamos ASPĮ, su teritorinėmis ligonių kasomis (toliau - TLK) sudariusiose sutartis dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis. Abi įstaigos, teikiančios šėimos medicinos paslaugas (UAB „A“ ir VšĮ B), taip pat VšĮ C yra sudariusios sutartis su Šiaulių TLK.“

6.4. „UAB „A“ nelaimėjęs negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos konkurso, kurį paskelbė Savivaldybė, pacientai galės prisirašyti prie tuo pačiu adresu veikiančios VšĮ B, o dėl specialistų konsultacijų kreiptis į VšĮ C. UAB „A“, dėl tam tikrų aplinkybių nelaimėjusi patalpų nuomos konkurso ir būdama suinteresuota toliau sklandžiai tęsti savo veiklą ir užtikrinti savo pacientų interesus bei asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, iš anksto turėjo pradėti kitų patalpų, reikalingų veiklai, paiešką ir iš anksto apie numatomą veiklos adreso pakeitimą informuoti savo pacientus, jiems apie tai pranešdama priimtina forma ir būdu.“

6.5. „Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos gyventojams teikiamos pagal jų prisirašymą prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau - PASPĮ). Asmenų prisirašymo perkėlimą kitai PASPĮ, jei ji dėl reorganizavimo, pertvarkymo ar kito juridinio pagrindo perima PASPĮ turtą, teises ir pareigas, reglamentuoja Gyventojų prisirašymo prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tvarka, nustatyta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 583 „Dėl gyventojų prisirašymo prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tvarkos“. Minėtos tvarkos 16 punkte numatyta, kad asmenų prisirašymas perkeliamas kitai PASPĮ, jei ji dėl reorganizavimo, pertvarkymo ar kito juridinio pagrindo perima PASPĮ turtą, teises ir pareigas. Už asmenų prisirašymo perkėlimą iš perkeltų asmenų mokestis neimamas. Šios tvarkos 17 punkte taip pat yra numatyta, kad apie prisirašymo perkėlimą į kitą PASPĮ turi būti paskelbiama vietinėje spaudoje ne vėliau kaip per 5 dienas nuo prisirašymo perkėlimo ir papildomai asmuo apie tai informuojamas jo pirmo apsilankymo įstaigoje metu. Asmens sutikimas registruojamas užpildant šiuo įsakymu patvirtintą formą Nr. 025-025-2a.“

6.6. „Paminėtinas ir Valstybinės ligonių kasos (toliau - VLK) direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-317 „Dėl Prisirašančiųjų prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir psichikos sveikatos priežiūros centrų registravimo ir jų duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“. Šiuo įsakymu patvirtintų Prisirašančiųjų prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir psichikos sveikatos centrų registravimo ir jų duomenų tvarkymo taisyklių 14 punkte numatyta, kad PASPĮ arba psichikos sveikatos centro atsakingas darbuotojas išregistruoja (išbraukia iš aptarnaujamų asmenų sąrašo) prisirašiusį prie šios įstaigos ar centro asmenį, jeigu PASPĮ arba psichikos sveikatos centras likviduojami arba nustoja teikti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, arba pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas – jeigu jų įsipareigojimų teikti šias paslaugas neperima kita PASPĮ arba kitas psichikos sveikatos centras (nuo PASPĮ ar psichikos sveikatos centro paslaugų teikimo sustabdymo dienos). Šių taisyklių 15 punkte numatyta, kad PASPĮ arba psichikos sveikatos centro turtą, teises ir pareigas dėl šios įstaigos arba centro likvidavimo, reorganizavimo ar kitu juridiniu pagrindu perėmus kitai įstaigai (PASPĮ arba psichikos sveikatos centras), jai priskiriami ir asmenys, prirašyti prie likviduojamos (reorganizuojamos) PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro. TLK, gavusi įstaigos likvidavimą (reorganizavimą) patvirtinantį dokumentą ir jos turtą, teises bei pareigas perimančios įstaigos prašymą jai priskirti prisirašiusius prie likviduojamos įstaigos asmenis, šiuos asmenis priskiria jų aptarnavimą perimančiai PASPĮ arba psichikos sveikatos centrui.“

6.7. „Jeigu įstaiga keičia **tik veiklos vietos adresą**, teisės aktų nuostatos tiesiogiai nereglamentuoja informacijos paskelbimo tvarkos pacientams apie PASPĮ veiklos vietos pakeitimus. Kiekviena įstaiga tokią tvarką gali pasitvirtinti savo nuožiūra atskiru vidaus dokumentu

arba šias nuostatas įrašydama į įstaigos vidaus tvarkos taisykles. ASPĮ, būdama suinteresuota pacientų informuotumu apie veiklos vietos pakeitimus, gali pacientus informuoti per vietinę savivaldybės teritorijos spaudą, interneto svetainėje, pakabindama skelbimus patalpose, kuriose veikia toliau nebebus tęsiama, išsiųsdama laiškus pacientams jų gyvenamosios vietos adresu ir pan.“

6.8. „Jei pacientams nėra patogu lankytis įstaigoje naujuoju įstaigos veiklos adresu dėl atstumo ar kitų priežasčių, jie turi galimybę nevaržomai pasirinkti kitą ASPĮ ir prie jos prisirašyti. Šiuo atveju pacientai gali rinktis VŠĮ B ar kitą PASPĮ. Telšių mieste, be jau minėtų UAB „A“ ir VŠĮ B, yra dar 3 įstaigos, sudariusios sutartis su Šiaulių TLK dėl šeimos medicinos paslaugų teikimo ir apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis. PASPĮ sąrašas skelbiamas Šiaulių TLK interneto svetainėje, skiltyje „Gyventojams“.“

6.9. „Pažymėtina tai, kad teisės aktų nuostatos galioja vienodai tiek privačios nuosavybės, tiek savivaldybių ir valstybės asmens sveikatos priežiūros įstaigų atžvilgiu. Nėra nustatyta jokių papildomų ar išskirtinių sąlygų nei savivaldybių ar valstybės įsteigtų ASPĮ, nei privačių ASPĮ veiklos, licencijų išdavimo, sutarčių su TLK sudarymo ar pacientų teisių užtikrinimo atžvilgiu. Akreditavimo tarnyba, išduodama arba tikslindama įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, tikrina pateiktus dokumentus vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu, Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, Licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-364 „Dėl licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašų patvirtinimo“, ir specialiaisiais sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimais. Šie ir kiti teisės aktai nenustato ASPĮ pareigos informuoti Akreditavimo tarnybą apie ASPĮ taikomus pacientų informavimo būdus ir terminus dėl ASPĮ veiklos vietos pakeitimo. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, šią informaciją įvairiais būdais paskelbia pačios ASPĮ savo nuožiūra, nes yra suinteresuotos neprarasti pacientų ir toliau sklandžiai užtikrinti savo veiklos tęstinumą.“

6.10. „ASPĮ turi pareigą informuoti Akreditavimo tarnybą apie veiklos adreso pakeitimą, kad būtų patikslinta jų turima įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija ir joje nurodytas naujasis veiklos adresas. Vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija turi būti tikslinama, kai pasikeičia bet kurie licencijoje nurodyti duomenys.“

6.11. „TLK, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsniu, sudaro sutartis dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis su sveikatos priežiūros veiklos licenciją turinčiomis bei pageidaujančiomis tokias sutartis sudaryti ASPĮ, nepriklausomai nuo šių ASPĮ nuosavybės formos.“

6.12. „VLK direktoriaus 2014 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 1K-23 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ patvirtinta Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutartis (toliau - Sutartis). Sutarties 2.17 papunktyje numatyta, kad ASPĮ ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu privalo informuoti TLK apie įstaigos licencijos galiojimo sustabdymą, panaikinimą ar atnaujinimą, o 2.18 papunktyje numatyta, kad ASPĮ teisės aktų nustatyta tvarka privalo informuoti TLK apie planuojamą įstaigos reorganizavimą, likvidavimą, bankroto bylos iškilimą. Sutarties 2.19 papunktyje numatyta, kad ASPĮ negali perleisti visų arba dalies teisių ir pareigų, numatytų Sutartyje, jokiai trečiajai šaliai be išankstinio raštiško TLK sutikimo.“

6.13. „Privati įmonė gali verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla, jei turi Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 straipsnio ir poįstatyminių teisės aktu nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią licenciją. Licencijuojamos šios visuomenės sveikatos priežiūros veiklos rūšys: privalomasis pirmosios pagalbos mokymas; privalomasis higienos įgūdžių

mokymas; privalomasis mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai; visuomenės sveikatos saugos ekspertizė; poveikio visuomenės sveikatai vertinimas; kenkėjų kontrolė (dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija). Vadovaujantis Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijavimo nuostatais, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. V-868 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijavimo nuostatų patvirtinimo“, 40 punktu, licencija turi būti patikslinama, jei pasikeičia juridinio asmens rekvizitai (pavadinimas, teisinė forma, kodas ar buveinės adresas) ar kiti su licencijuojamą visuomenės sveikatos priežiūros veikla nesusiję duomenys. Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos kontrolę Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1116 „Dėl Licencijuojamos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka vykdo visuomenės sveikatos centrai apskrityse. UAB „A“ neturi jai išduotos Visuomenės sveikatos priežiūros licencijos jokiai iš licencijuojamų visuomenės sveikatos priežiūros veiklų rūšių. [...].“

7. Iš Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau vadinama – Akreditavimo tarnyba) pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

7.1. „[...] Savivaldybė pateikė Akreditavimo tarnybai patalpų nuomos sutarties, sudarytos tarp UAB „A“ ir Savivaldybės, bei papildomų susitarimų tarp abiejų sutarties šalių kopijas. Akreditavimo tarnyba nustatė, kad patalpų nuomos sutartyje ir papildomai pasirašytame susitarime buvo numatyta sutarties galiojimo pabaiga - 2015 m. gruodžio 31 d., be to, sutartimi Savivaldybė (patalpų nuomotoja) neįsipareigojo suteikti UAB „A“ (patalpų nuomininkui) pirmumo teisės naujai paskelbtame viešame negyvenamųjų patalpų nuomos konkurse, todėl konstatuotina, kad UAB „A“ žinojo, kada privalės išsikraustyti iš nuomojamų patalpų, kuriose teikė asmens sveikatos priežiūros paslaugas, ir, siekdama toliau vykdyti savo veiklą, turėjo ieškoti kitų patalpų ir informuoti savo pacientus apie numatomą veiklos adresu pakeitimą.“

7.2. „Savivaldybės paskelbtame negyvenamųjų patalpų nuomos viešame konkurse buvo nustatyta viena iš sąlygų - juridiniai asmenys, dalyvaujantys konkurse ir siekiantys nuomoti patalpas, privalėjo turėti Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti pirminės arba antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas. UAB „A“ turi Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją Nr. 2829, suteikiančią įstaigai teisę teikti antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros ir pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas, todėl atitiko konkurso reikalavimą dėl turimos Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencijos.“

7.3. „Akreditavimo tarnybos nuomone, teisės aktų nuostatos savivaldybių neįpareigoja aprūpinti patalpomis visas jos teritorijoje veikiančias privačios nuosavybės asmens sveikatos priežiūros įstaigas, todėl jei viešai paskelbto patalpų nuomos konkurso nelaimi viena ar kelios konkurse dalyvavusios privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, šios įstaigos pačios turi pasirūpinti, kad būtų užtikrinta jų pacientų teisė gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir teikti paslaugas vienose ar kitose patalpose. Patalpų nuomos konkursas buvo paskelbtas negyvenamoms patalpoms, kurios yra adresu: [...], o šiuo adresu veikia viešoji įstaiga B ir viešoji įstaiga C. Be to, laimėjusi konkursą, šiuo adresu pradės veikti dar viena asmens sveikatos priežiūros įstaiga, todėl pacientai, kuriems yra patogi ši vieta, turės galimybę ir toliau čia gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, pasirinkdami net iš trijų asmens sveikatos priežiūros įstaigų, [...].“

7.4. „[...] Akreditavimo tarnyba yra išdavusi Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencijas daugiau kaip 10 privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, veikiančių Telšių mieste, todėl laikytina, kad pacientai, norintys gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas Telšių mieste, turi nemažą pasirinkimą. Manome, kad jei UAB „A“ nerastų kitų patalpų ir sustabdytų savo veiklą, šios įstaigos pacientams paslaugų prieinamumą užtikrins kitos Telšiuose veikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, todėl pacientų teisės į sveikatos priežiūros paslaugas bus užtikrintos.“

7.5. „[...] Akreditavimo tarnyba informuoja, kad yra gavusi vieno paciento skundą ir jo pagrindu atlikusi vieną neplaninę asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės kontrolę UAB „A“. Akreditavimo tarnyba nustatė, kad UAB „A“ teikė asmens sveikatos priežiūros paslaugas

nepažeisdama teisės aktų reikalavimų. Pacientų skundų dėl UAB „D“ teiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų Akreditavimo tarnyba nėra gavusi.“

7.6. „UAB „A“ ir UAB „D“ turi Akreditavimo tarnybos išduotas galiojančias Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencijas, suteikiančias teisę teikti tam tikras asmens sveikatos priežiūros paslaugas, [...]. Šioms įstaigoms išduotos licencijos niekada nebuvo visiškai sustabdytos ar panaikintos.“

7.7. „Pagal Akreditavimo tarnybai pateiktus duomenis, UAB „A“ dirba 16 gydytojų, o UAB „D“ - 226 gydytojai. Visi jie turi Akreditavimo tarnybos išduotas galiojančias licencijas verstis medicinos praktika pagal atitinkamą gydytojo profesinę kvalifikaciją. [...].“

7.8. „[...] vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, kiekviena asmens sveikatos priežiūros įstaiga, siekdama pradėti teikti paslaugas nauju veiklos adresu, turi pirmiau kreiptis į Akreditavimo tarnybą ir gauti Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją. Tik gavusi tokią licenciją, įstaiga naujuoju adresu gali pradėti teikti pacientams licencijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Akreditavimo tarnyba išduotoje Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencijoje nurodo, kokias konkrečias asmens sveikatos priežiūros paslaugas įstaiga gali teikti ir licencijoje įrašo konkretų įstaigos veiklos adresą. Jei įstaiga turi kelis veiklos adresus, ji gali teikti tik prie tam tikro veiklos adreso licencijoje išvardintas paslaugas. Jei įstaiga nusprendžia tam tikru adresu nebeteikti kai kurių asmens sveikatos priežiūros paslaugų, ji taip pat privalo kreiptis į Akreditavimo tarnybą, kad būtų patikslinta turima Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija, išbraukiant iš jos tam tikras paslaugas, kurių įstaiga ketina toliau nebeteikti.“

7.9. „Teisės aktų nuostatos nereglamentuoja, per kiek laiko nuo įsikūrimo naujose patalpose ar nuo patalpų nuomos konkurso laimėjimo, įstaiga privalo kreiptis į Akreditavimo tarnybą, ir gauti licenciją, tačiau tik gavusi Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, gali pradėti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Tuo metu, iki kol įstaiga gaus tokią licenciją, pacientai gali kreiptis į bet kurią kitą asmens sveikatos priežiūros įstaigą, turinčią Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją ir teikiančią reikiamas paslaugas. [...].“

8. Iš Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

8.1. „[...] Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsniu, teritorinės ligonių kasos (toliau - TLK) sudarė sutartis dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) biudžeto lėšomis su licenciją sveikatos priežiūros veiklai turinčiomis arba akredituotomis šiai veiklai bei pageidaujančiomis tokias sutartis sudaryti asmens sveikatos priežiūros įstaigomis nepriklausomai nuo šių įstaigų nuosavybės formos.“

8.2. „Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo“ buvo patvirtinta Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencijos forma, kurioje nurodoma, jog tam tikros sveikatos priežiūros veiklos licencija yra išduodama pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigos veiklos adresą. VLIK direktoriaus 2014 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 1K-23 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ buvo patvirtinta standartinė Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo PSDF biudžeto lėšomis sutartis (toliau - Sutartis). Sutarties 2.17 papunktyje numatyta, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos ne vėliau kaip kitą darbo dieną privalo raštu informuoti TLK apie įstaigos licencijos galiojimo sustabdymą, panaikinimą ar atnaujinimą. Sutarties 2.18 papunktyje nurodoma, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka privalo informuoti TLK apie planuojamą įstaigos reorganizavimą, likvidavimą, bankroto bylos iškėlimą. Sutarties 2.19 papunktyje konstatuojama, kad asmens sveikatos priežiūros įstaiga negali perleisti visų arba dalies teisių ir pareigų, numatytų Sutartyje, jokiai trečiajai šaliai be išankstinio raštiško TLK sutikimo. [...].“

8.3. „[...] 2015 m. Savivaldybėje PAASP paslaugas teikė 8 įstaigos, įskaitant ir UAB „A“. 2015 m. gruodžio 31 d. prie šių PAASP įstaigų buvo prirašyti 42 666 asmenys, iš jų 12 018 asmenų - prie UAB „A“. [...].“

8.4. „[...] UAB „D“ savo veiklą vykdo visoje Lietuvos teritorijoje. Sutartis UAB „D“ ir jos filialai sudaro: su Vilniaus TLK - nuo 2012 m., su Kauno TLK - nuo 2011 m., su Klaipėdos TLK - nuo 2012 m.; su Šiaulių TLK - nuo 2014 m., su Panevėžio TLK - nuo 2013 metų. UAB „A“ sudaro sutartis su Šiaulių TLK nuo 2004 metų. [...].“

8.5. „[...], TLK specialistai, vadovaudamiesi VLK direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų įstaigų bei įmonių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta kontrolės procedūrų vykdymo tvarka, šias procedūras atlieka dviem etapais: pirmiausia įstaigoje atliekamas patikrinimas ir rengiama patikrinimo pažyma, po to atliekama ekspertizė. Susipažinusi su patikrinimo pažyma, įstaiga gali pasiaiškinti, patikslinti pažymoje nurodytas aplinkybes, pateikti papildomą informaciją. Gautos informacijos ir paaiškinimų pagrindu atliekamas ekspertinis vertinimas. [...].“

9. **VĮ Registrų centras** Seimo kontrolieriui pateikė prašomus sandorių duomenis, įrašytus VĮ Registrų centro sandorių duomenų bazėje.

10. **2016-06-21** Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas 2016-06-21 UAB „A“ kreipimasis Nr. 74. Kartu su minėtu kreipimuisi pridėtas **Šiaulių apygardos teismo 2016-05-16 sprendimas civilinėje byloje Nr. [...] (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:**

10.1. „Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja [...] viešame teismo posėdyje išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovo [UAB „A“] ieškinį atsakovui [Savivaldybės administracijai], trečiajam asmeniui [UAB „D“] dėl pirmenybės teisės atnaujinti negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį pripažinimo, viešo nuomos konkurso (ir paskelbimo) pripažinimo negaliojančiu ir įpareigojimo atlikti veiksmus. [...].“

10.2. „[Ieškovas] teigia, jog nuomos santykių tarp ieškovo ir atsakovo pasibaigimas galimai sąlygotų ir ES lėšomis sukurtų sveikatos priežiūros paslaugų modernizacijos ir kokybės Telšių ir jo apylinkių gyventojams įsisavinimo sutrikdymą, o kartu ir žalos tiek visuomenės, tiek valstybės interesams atsiradimą. Šiuo atveju neteisėto konkurso nugalėtojo, kuris galimai neatitinka esminių kriterijų viešoms paslaugoms teikti nuomos patalpose, bus iš esmės pažeisti visuomenės interesai, nes atsakovui priklausančiose patalpose negalės būti racionaliai išnaudojamas ieškovo iniciatyva ir jėgomis įgyvendintas ES struktūrinių fondų projekto dėl sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimo pacientams pritaikytos patalpos bei medicinos įranga, 13.5 tūkstančių žmonių negalės gauti sveikatos priežiūros paslaugų, nes pacientai dėl 9 metų įpročio bus linkę vykti į ginčo patalpas. Atsakovas privalėjo įvertinti ir atsižvelgti į visuomenės poreikius bei viešą interesą – būtinų pacientams sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimą išnuomojant savivaldybės turtą tokiu būdu, jog konkurso laimėtojas, nuomos pagrindu tvarkydamas atsakovo turtą, patenkintų atsakovo bendruomenės interesus, [...].“

10.3. „[...]. **Teismas konstatuoja:** [...]. 2004 m. gruodžio 28 d, Telšių apskrities viršininko administracija (nuomotojas) ir UAB „A“ (nuomininkas), remdamiesi viešo konkurso, įvykusio 2004 m. gruodžio 24 d., komisijos sprendimu, sudarė 592,22 m² bendro ploto negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos sutartį Nr. 133. Nuomos terminas nustatytas nuo 2005-01-03 iki 2015-12-30. 2005 m. spalio 25 d. Telšių apskrities viršininko administracija (nuomotojas) ir UAB „B“ (nuomininkas), remdamiesi viešo konkurso, įvykusio 2005 m. spalio 24 d., komisijos sprendimu, sudarė 109,25 m² bendro ploto negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos sutartį Nr. 146. Nuomos terminas nustatytas nuo 2005-11-02 iki 2015-11-02. Savivaldybės tarybos 2015-10-29 sprendimu Nr. T1-281 Dėl negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos, nuspręsta leisti konkurso būdu 10 metų laikotarpiui išnuomoti negyvenamąsias medicinines paskirties ginčo patalpas, nustatant nuomojamų patalpų pradinę vieno kvadratinio metro nuomos kainą - 2,5 Eur į mėnesį. Šio sprendimo pagrindu 2015-11-06 internetiniame portale www.telsiai.lt ir laikraštyje „E“ buvo

paskelbtas ginčo negyvenamųjų patalpų nuomos viešas konkursas. Ieškovas UAB „A“ 2015-11-19 Savivaldybės administracijai pateikė paraišką dėl dalyvavimo viešame nuomos konkurse, siūlydamas 3 Eur/m² kainą mėnesiui. Savivaldybės administracijos Viešo nuomos konkurso organizavimo komisija 2015-11-20 protokolu Nr. E1-4 viešo nuomos konkurso laimėtoju paskelbė UAB „D“, kuris pasiūlė didžiausią 7,03 Eur/m² kainą mėnesiui. [...].“

10.4. „Savivaldybės tarybos 2015 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. T1-273 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo (toliau - Aprašas) 57 p. (redakcija, galiojusi konkurso paskelbimo metu) nustatyta, jog savivaldybės turtas išnuomojamas viešo konkurso būdu. Aprašo 58 p. numatyta, jog sudaryta laikina viešo nuomos konkurso organizavimo komisija patvirtina turto viešo nuomos konkurso sąlygas, kas šiuo atveju buvo padaryta komisijai 2015-11-02 patvirtintus sąlygas, pagal kurias viešo konkurso būdu bus išnuomojamos patalpos. Tuo pačiu pažymėtina, jog konkurso paskelbimo metu galiojusi aprašo redakcija nenumatė konkurse dalyvaujančiam esamam Savivaldybės turto nuomininkui, tinkamai vykdžiusiam sutartinius, pirmumo teisės pasirašyti nuomos sutartį už didžiausią nuomos konkurse pasiūlytą nuompinigių dydį, tačiau Savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu, kuris įsigaliojo nuo 2016-04-07, aprašo 65 p. pakeistas ir jame numatyta, jog pirmumo teisę pasirašyti nuomos sutartį turi konkurse dalyvaujantis esamas savivaldybės turto nuomininkas, tinkamai vykdęs sutartinius įsipareigojimus, už didžiausią nuomos konkurse pasiūlytą nuompinigių dydį. [...]. [...] darytina išvada, jog aprašo pakeitimas, numatant jame pirmenybės teisę esamam nuomininkui atnaujinti nuomos sutartį, tuoj po to, kai ieškovas kreipėsi į teismą, kelia pagrįstas abejones konkurso skaidrumu. [...].“

10.5. „Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259 str., 260 str., 270 str., teismas nusprendžia:

ieškinį tenkinti iš dalies.

Pripažinti nuomininko [UAB „A“] pirmumo teisę lyginant su kitais asmenimis atnaujinti 2004 m. gruodžio 28 d. (su vėlesniais pakeitimais/papildymais) bei 2005 m. spalio 25 d. sudarytas negyvenamųjų patalpų nuomos sutartis dėl negyvenamųjų patalpų, esančių [...], naujam nuomos terminui.

Panaikinti atsakovo Telšių rajono savivaldybės administracijos Viešo nuomos konkurso organizavimo komisijos 2015 m. lapkričio 20 d. protokolu Nr. E1-4 įformintą sprendimą konkurso laimėtoju laikyti [UAB „D“].

Pripažinti atsakovo Telšių rajono savivaldybės administracijos viešo konkurso dėl 992,11 m² ploto medicininės paskirties negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos paskelbimą laikraštyje „E“ bei internetiniame portale www.telsiai.lt negaliojančiu.

Įpareigoti atsakovą Telšių rajono savivaldybės administraciją iš naujo organizuoti viešą konkursą dėl 992,11 m² ploto medicininės paskirties negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos, nuomos sąlygose ir skelbime dėl konkurso numatant pirmumo teisę esamam nuomininkui [UAB „A“] pagal Telšių rajono savivaldybės tarybos 2015-10-29 sprendimu Nr. T1-273 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 65 punkto, galiojančio nuo 2016-04-07, reikalavimus. [...].“

11. Pažymėtina, jog tyrimo metu Seimo kontrolierius 2016-08-24 darbo tvarka kreipėsi į Šiaulių apygardos teismą dėl informacijos, reikalingos tyrimui, pateikimo.

Atsižvelgiant į tai, Šiaulių apygardos teismas 2016-08-24 raštu Nr. [...] informavo Seimo kontrolierių, jog:

„[...] civilinėje byloje pagal ieškovo UAB „A“ ieškinį atsakovui [Savivaldybės administracijai] ir trečiajam asmeniui UAB „D“ dėl pirmenybės teisės atnaujinti negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį pripažinimo ir kt. 2016-05-16 priimtas sprendimas, kuriuo ieškinyse patenkintas iš dalies. Byloje 2016-06-15 gautas [Savivaldybės administracijos] apeliacinis skundas, o 2016-06-16 UAB „D“ apeliacinis skundas. Skundai buvo priimti ir byla 2016-07-14 išsiųsta Lietuvos apeliaciniam teismui. Sprendimas neįsiteisėjęs, [...].“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

12. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

12.1. **Įstatymai:**

12.1.1. *Konstitucijoje* nustatyta:

53 straipsnio 1 dalis – „Valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus. Įstatymas nustato piliečiams nemokamos medicinos pagalbos valstybinėse gydymo įstaigose teikimo tvarką.“

109 straipsnis – „Teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai. Teisėjas ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi. [...]“

12.1.2. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]. 4. Seimo kontrolieriai [...] netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo.“

13 straipsnio 3 dalis – „Skundai paprastai paduodami raštu. Jeigu skundas gautas žodžiu, telefonu arba Seimo kontrolierius nustatė pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių iš visuomenės informavimo priemonių bei iš kitų šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.“

17 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...]“

12.1.3. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

3 straipsnio 11 dalis – „Savivaldybės bendruomenė – savivaldybės nuolatiniai gyventojai, bendrais viešaisiais poreikiais, interesais ir savivaldos teisiniais santykiais susieti su savivaldybės taryba ir kitais viešojo administravimo funkcijas atliekančiais savivaldybės subjektais.“

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...]; 9) *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus*. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjamą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. [...]; 12) *viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę*. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; [...]“

6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)savivaldybių funkcijos: [...]; 17) pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas), [...]; 18) savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai; [...]“

30 straipsnio 2 dalis – „Savivaldybės administracija: 1) savivaldybės teritorijoje organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pati juos įgyvendina; 2) įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų; [...]“

12.1.4. *Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme* nustatyta:

4 straipsnio 1 dalis – „Visuomenės sveikata ir visuomenės gebėjimas gerinti savo sveikatą turi būti užtikrinami šiais metodais ir priemonėmis: 1) ligų profilaktika ir kontrole; 2) valstybinio visuomenės sveikatos priežiūros reguliavimu, tikslinių programų, užtikrinančių gyventojų gyvenimo kokybę ir sveikatos gerovę, rengimu ir įgyvendinimu; 3) valstybine, savivaldybių ir privačia visuomenės sveikatos priežiūra; [...]“

6 straipsnis – „1. Savivaldybės: 1) vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms)

visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną; 2) vykdo savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina savivaldybės tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas, tarpinstitucinius veiklos planus; vykdo vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, išskyrus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas; įtraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius; vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas. [...].“

12.1.5. *Teisėkūros pagrindų įstatyme* nustatyta:

3 *straipsnis* – „Teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: [...]; 3) *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms*, reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; [...]; 6) *aiškumo*, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...].“

12.1.6. *Teismų įstatyme* nustatyta:

9 *straipsnio 1 dalis* – „Įsiteisėję Lietuvos Respublikos teismų sprendimai yra privalomi visoms valstybės valdžios institucijoms, pareigūnams ir tarnautojams, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims ir turi būti vykdomi visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.“

12.1.7. *Vyriausybės įstatyme* nustatyta:

22 *straipsnis* – „Vyriausybė: [...]; 3) [...], koordinuoja ministerijų ir Vyriausybės įstaigų veiklą; [...]; 6) rengia ir teikia Seimui svarstyti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus; [...].“

12.2. **Kiti teisės aktai:**

12.2.1. Sveikatos apsaugos ministro 2001-11-09 įsakymu Nr. 583 patvirtintoje *Gyventojų prisirašymo prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tvarkoje* (aktuali redakcija) reglamentuojama:

2 *punktas* – „Kiekvienas asmuo gali laisvai pasirinkti arčiausiai jo gyvenamosios vietos esančią arba jam patogiau pasiekiamą PASPI. Pakeisti PASPI galima ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo prisirašymo. Apribojimas netaikomas asmenims, atvykusiems mokytis į stacionarinę mokymosi įstaigą arba grįžusiems į nuolatinę gyvenamąją vietą baigus mokslus.“

4 *punktas* – „Asmuo (globėjas), pasirinkęs kitą PASPI anksčiau nei po šešių mėnesių, už prisirašymo dokumentų tvarkymą ir medicinos dokumentų persiuntimą pasirinktai įstaigai moka 2,90 euro mokesť. [...].“

16 *punktas* – „Asmenų prisirašymas perkeliamas kitai PASPI, jei ji dėl reorganizavimo, pertvarkymo ar kito juridinio pagrindo perima PASPI turtą, teises ir pareigas. Už asmenų prisirašymo perkėlimą iš perkeltų asmenų mokesťis neimamas.“

17 *punktas* – „Apie prisirašymo perkėlimą į kitą PASPI turi būti paskelbiama vietinėje spaudoje ne vėliau kaip per 5 dienas nuo prisirašymo perkėlimo ir papildomai asmuo apie tai informuojamas jo pirmo apsilankymo įstaigoje metu. Asmens sutikimas registruojamas formos Nr. 025-025-2/a prašymu.“

12.2.2. Valstybinės ligonių kasos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. 1K-317 patvirtintose *Prisirašančiųjų prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir psichikos sveikatos priežiūros centrų registravimo ir jų duomenų tvarkymo taisyklėse* reglamentuojama:

14 *punktas* – „PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro atsakingasis darbuotojas išregistruoja (išbraukia iš aptarnaujamų asmenų sąrašo) prisirašiusį prie šios įstaigos ar centro

asmenį, jei: 14.1. asmuo pateikia laisvos formos prašymą jį išregistruoti (išregistruojamas nuo prašymo pateikimo datos); 14.2. PAASP įstaiga arba psichikos sveikatos centras likviduojami arba nustoja teikti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, arba pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas – jeigu jų įsipareigojimų teikti šias paslaugas neperima kita PAASP įstaiga arba kitas psichikos sveikatos centras (nuo PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro paslaugų teikimo sustabdymo dienos).“

15 punktas – „Jei PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro turta, teises ir pareigas dėl šios įstaigos arba centro likvidavimo, reorganizavimo ar kitu juridiniu pagrindu perima kita įstaiga (PAASP įstaiga arba psichikos sveikatos centras), jai priskiriami ir asmenys, prirašyti prie likviduojamos (reorganizuojamos) PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro. TLK, gavusi įstaigos likvidavimą (reorganizavimą) patvirtinantį dokumentą ir jos turta, teises bei pareigas perimančios įstaigos prašymą jai priskirti prisirašiusius prie likviduojamos įstaigos asmenis, šiuos asmenis priskiria jų aptarnavimą perimančiai PAASP įstaigai arba psichikos sveikatos centrui.“

12.2.3. Sveikatos apsaugos ministro 2007-03-02 įsakymu Nr. V-156 (Sveikatos apsaugos ministro 2016-04-28 įsakymo Nr. V-551 redakcija) patvirtintose *Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėse* reglamentuojama:

7 punktas – „Licencija suteikia teisę pareiškėjui verstis asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti licencijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.“

9 punktas – „Licenciją išduodanti institucija – Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba): 9.1. išduoda licenciją; [...]“

20 punktas – „Licencija ar patikslinta licencija, suteikianti teisę teikti naujas licencijuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, išduodama arba motyvuotas rašytinis atsisakymas išduoti licenciją pareiškėjui ar patikslinti licenciją suteikiant teisę teikti naujas licencijuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas licencijos turėtojui pateikiamas per atstumą, elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą, tiesiogiai arba per SPILIS per 30 kalendorinių dienų nuo atitinkamo prašymo gavimo Akreditavimo tarnyboje dienos, jeigu yra pateikti reikiami dokumentai, [...]“

12.2.4. Vyriausybės 1998-07-24 nutarimu Nr. 926 (Vyriausybės 2010-10-13 nutarimo Nr. 1443 redakcija) patvirtintuose *Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatuose* reglamentuojama:

9 punktas – „Svarbiausi Sveikatos apsaugos ministerijos veiklos tikslai yra: 9.1. formuoti valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...]“

10 punktas – „Sveikatos apsaugos ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: 10.1. asmens sveikatos priežiūros srityje: 10.1.1. rengia asmens sveikatos priežiūros srities Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus; [...]“

Teismų praktika

13. **Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:**

13.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 1999-12-21 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs:

„[...] pagal Konstituciją teismai – savarankiška ir nepriklausoma valdžia. Ši konstitucinė nuostata reiškia, kad teisėjas neprivalo jokiai valstybės institucijai ar pareigūnams pasiaiškinti dėl savo nagrinėjamų bylų, [...]. Teisėjo sprendimus proceso įstatymuose nustatyta tvarka gali peržiūrėti ir pakeisti ar panaikinti tik aukštesnės pakopos teismas. [...]“

13.2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2004-12-13 nutarime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:

„[...] Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami

savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna, [...]; kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus, teisinis reguliavimas turi būti santykinai stabilus; teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų galiojimas atgal neleidžiamas (*lex retro non agit*), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*); [...].

13.3. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2013-05-16 nutarime yra konstatavęs:

„[...] Žmogaus ir visuomenės sveikata yra viena svarbiausių visuomenės vertybių (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2002 m. liepos 11 d., 2005 m. rugsėjo 29 d., 2011 m. birželio 21 d. nutarimai). Aiškindamas konstitucinę nuostatą, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog žmonių sveikatos apsauga yra konstituciškai svarbus tikslas, viešasis interesas, o rūpinimasis žmonių sveikata – tai valstybės funkcija (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. rugsėjo 29 d., 2011 m. birželio 21 d. nutarimai). [...]“

Žmogaus gyvybė ir orumas yra ypatingos, žmogaus vientisumą ir jo nepaprastą esmę išreiškiančios vertybės (Konstitucinio Teismo 1998 m. gruodžio 9 d. nutarimas), kurias valstybė yra konstituciškai įpareigota saugoti ir ginti. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad prigimtinės žmogaus teisės – tai individo prigimtinės galimybės, kurios užtikrina jo žmogiškąjį orumą socialinio gyvenimo srityse; tai, kad įstatymų leidėjas, reguliuodamas su žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimu susijusius santykius, turi garantuoti deramą jų apsaugą, yra viena iš prielaidų užtikrinti žmogaus orumą kaip konstitucinę vertybę (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d., 2009 m. rugsėjo 2 d. nutarimai, 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas). [...].

Įgyvendinant konstitucinę valstybės priedermę rūpintis žmonių sveikata, *inter alia* užtikrinti medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus, turi būti sukurta veiksminga sveikatos apsaugos sistema, sudarytos deramos sąlygos jai veikti. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad valstybė turi pareigą saugoti asmenis nuo grėsmių sveikatai (sumažinti sveikatai keliamą pavojų, o tam tikrais atvejais, kai tai įmanoma, užkirsti jam kelią), pagerinti žmogaus, visuomenės gebėjimą įveikti kilusį pavojų sveikatai, susirgus užtikrinti medicininių paslaugų prieinamumą (Konstitucinio Teismo 2009 m. rugsėjo 2 d. nutarimas). Taigi valstybė privalo sudaryti teises ir organizacines prielaidas veikti tokiai sveikatos apsaugos sistemai, kuri užtikrintų kokybišką ir visiems prieinamą sveikatos priežiūrą (ne tik *expressis verbis* laiduojamą medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus, *inter alia* nemokamą medicinos pagalbą piliečiams valstybinėse gydymo įstaigose, bet ir kitas asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas), taip pat kitą sveikatinimo veiklą (kaip antai farmacinę), būtiną tam, kad būtų galima realiai, veiksmingai įgyvendinti prigimtinę žmogaus teisę į kuo geresnę sveikatą. Vykdydamos šią konstitucinę funkciją valstybės sveikatos politiką formuojančios ir įgyvendinančios valstybės institucijos, be kita ko, turi: [...]; sudaryti sąlygas, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų visiems realiai prieinamos, taigi, kad būtų sukurta reikiama infrastruktūra ir veiktų tiek ir taip paskirstytų įvairias sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų (tarp jų valstybinių) ir vaistinių, kad veiksmingą medicinos pagalbą bei kitas sveikatos priežiūros paslaugas būtų galima gauti laiku; prižiūrėti sveikatinimo veiklą, kontroliuoti sveikatos priežiūros paslaugų ir vaistų kokybę; sukurti tokią sveikatos priežiūros finansavimo sistemą, kuri užtikrintų reikiamų sveikatos priežiūros paslaugų ir būtinų vaistų finansinį prieinamumą (įperkumą). [...]“

13.4. **Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo 2011-06-23 sprendime, be kita ko, yra konstatavęs, jog:**

„[...] Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo negalima aiškinti kaip įtvirtinto tik Konstitucijos preambulėje; neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai yra *teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas*; konstitucinis proporcingumo principas yra vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas (inter alia Konstitucinio Teismo 2005 m. rugpjūčio 23 d., 2010 m. gegužės 28 d., 2010 m. lapkričio 9 d. nutarimai). [...]“

Išvados

14. Atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išvados teikiamos vertinant atskirai šiais aspektais:

14.1. *dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), organizuojant Konkursą;*

14.2. *dėl pacientų teisių užtikrinimo.*

*Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo),
organizuojant Konkursą*

15. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–11 punktai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 12 punkte, ir į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, nurodytą pažymos 13 punkte, konstatuotina:

Konstitucijoje 53 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, reglamentuojanti, jog *valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus, o įstatymas nustato piliečiams nemokamos medicinos pagalbos valstybinėse gydymo įstaigose teikimo tvarką*. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo nustatyta 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad visuomenės sveikata ir visuomenės gebėjimas gerinti savo sveikatą, be kita ko, turi būti užtikrinami valstybine, savivaldybių ir privačia visuomenės sveikatos priežiūra. Vadovaujantis to paties teisės akto 6 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, savivaldybės vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas ir savarankiškąsias visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas. Atkreiptinas dėmesys, jog Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 17 ir 18 punktuose kaip *vienos iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra įtvirtintos pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas) bei savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai*.

16. Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybės taryba 2015-10-29 sprendimu Nr. 281 nusprendė leisti viešo konkurso (toliau vadinama - Konkursas) būdu 10 metų laikotarpiui išnuomoti medicininės paskirties patalpas, esančias [...], ir įgaliojo Savivaldybės administracijos direktorių organizuoti patalpų nuomos Konkursą, pasirašyti nuomos sutartį ir perdavimo bei priėmimo aktą. 2015-11-02 Savivaldybės administracijos Viešo nuomos konkurso organizavimo komisija (toliau vadinama – Komisija) patvirtino Negyvenamųjų patalpų nuomos viešo Konkurso sąlygas, pagal kurias viešo Konkurso būdu bus išnuojamos patalpos [...]. 2015-11-06 internetiniame portale www.telsiai.lt ir laikraštyje „E“ buvo paskelbtas ginčo negyvenamųjų patalpų nuomos viešas konkursas. UAB „A“ 2015-11-19 Savivaldybės administracijai pateikė paraišką dėl dalyvavimo viešame nuomos konkurse, siūlydamas 3 Eur/m² kainą mėnesiui. Konkursas įvyko 2015-11-20 (pažymos 5.3 punktas). Komisija 2015-11-20 protokolu Nr. E1-4 viešo nuomos konkurso laimėtoju paskelbė UAB „D“, kuris pasiūlė didžiausią 7,03 Eur/m² kainą mėnesiui (pažymos 10.3 punktas).

17. Konstitucijos 109 straipsnyje reglamentuojama, jog *teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai, o teisėjas ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi*.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo doktrinoje taip pat yra pažymėjęs, jog „[...] pagal Konstituciją teismai – savarankiška ir nepriklausoma valdžia“ (pažymos 13.1 punktą). Teismų įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog įsiteisėję Lietuvos Respublikos teismų sprendimai yra privalomi visoms valstybės valdžios institucijoms, pareigūnams ir tarnautojams, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims ir turi būti vykdomi visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Remiantis tyrimo metu surinkta informacija, 2015-12-17 UAB „A“ su ieškiniu atsakovui Savivaldybės administracijai, trečiajam asmeniui UAB „D“ kreipėsi į Šiaulių apygardos teismą dėl pirmenybės teisės atnaujinti negyvenamųjų patalpų nuomos sutartį pripažinimo, viešo nuomos konkurso (ir paskelbimo) pripažinimo negaliojančiu ir įpareigojimo atlikti veiksmus (pažymos 10.1 punktą).

Šiaulių apygardos teismas 2016-05-16 priėmė sprendimą civilinėje byloje Nr. [...], kuriuo UAB „A“ ieškinį tenkino iš dalies ir, be kita ko, nusprendė panaikinti Komisijos 2015-11-20 protokolu Nr. E1-4 įformintą sprendimą konkurso laimėtoju laikyti UAB „D“ ir įpareigoti Savivaldybės administraciją iš naujo organizuoti viešą konkursą dėl 992,11 m² ploto medicininės paskirties negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos, nuomos sąlygose ir skelbime dėl konkurso numatant pirmumo teisę esamam nuomininkui UAB „A“ pagal Telšių rajono savivaldybės tarybos 2015-10-29 sprendimu Nr. T1-273 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 65 punkto, galiojančio nuo 2016-04-07, reikalavimus (pažymos 10.5 punktą).

Kaip tyrimo metu Seimo kontrolierių informavo Šiaulių apygardos teismas, minėtoje civilinėje byloje 2016-06-15 buvo gautas Savivaldybės administracijos apeliacinis skundas, o 2016-06-16 – UAB „D“ apeliacinis skundas. Šie skundai buvo priimti ir byla 2016-07-14 išsiųsta Lietuvos apeliaciniam teismui (pažymos 11 punktą). Darytina išvada, jog šiuo metu dėl aukščiau nurodytų aplinkybių vyksta teisminiai ginčai.

Šiame kontekste pažymėtina, jog, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirtina tikrinti teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo bei teisėtumo. Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta nuostata, pagal kurią Seimo kontrolierius priima sprendimą atisakyti nagrinėti skundą, jeigu skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme. To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės (šiuo konkrečiu atveju – aplinkybė, kad skundas tuo pačiu klausimu (buvo) yra nagrinėjamas teisme), skundo tyrimas nutraukiamas.

18. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, jog Savivaldybės veikla, susijusi su Konkurso organizavimu, šiuo metu yra nagrinėjama teisme, todėl tyrimo savo iniciatyva dalis dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), organizuojant Konkurso, yra nutraukta.

Dėl pacientų teisių užtikrinimo

19. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–11 punktai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 12 punkte, ir į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, nurodytą pažymos 13 punkte, konstatuotina:

19.1. Gyventojų prisirašymo prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tvarkos (toliau vadinama – Tvarka) 2 punkte reglamentuojama, kad kiekvienas asmuo gali laisvai pasirinkti arčiausiai jo gyvenamosios vietos esančią arba jam patogiau pasiekiamą pirminę asmens sveikatos priežiūros įstaigą (toliau vadinama – PASPI).

19.2. Remiantis Sveikatos apsaugos ministerijos tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau vadinama – Akreditavimo tarnyba) patikrino įstaigų, kurioms yra išdavusi įstaigų asmens sveikatos priežiūros licencijas (toliau vadinama - licencija), sąrašą ir nustatė, kad

adresu [...], veikia trys asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau vadinama - ASPĮ): *VšĮ B, VšĮ C* ir *UAB „A“* (pažymos 6.1 punktą). Sveikatos apsaugos ministerijos tyrimo metu pateiktoje informacijoje taip pat nurodyta, jog „UAB „A“ nelaimėjus negyvenamųjų patalpų, esančių [...], nuomos konkurso, pacientai galės prisirašyti prie tuo pačiu adresu veikiančios VšĮ B, atitinkamai dėl specialistų konsultacijų kreiptis į VšĮ C. Sveikatos ministerijos nuomone, UAB „A“, dėl tam tikrų aplinkybių nelaimėjusi patalpų nuomos konkurso ir būdama suinteresuota toliau sklandžiai tęsti savo veiklą ir užtikrinti savo pacientų interesus bei asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, turėtų iš anksto pradėti kitų patalpų, reikalingų veiklai, paiešką ir „[...] iš anksto apie numatomą veiklos adresu pakeitimą informuoti savo pacientus, jiems apie tai pranešdama priimtina forma ir būdu“ (pažymos 6.4 punktą). Šiame kontekste Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, jog dabartinis teisinis reguliavimas nenustato asmens sveikatos priežiūros įstaigai imperatyvios pareigos apie numatomus veiklos adresu pakeitimus informuoti savo pacientų.

19.3. Akreditavimo tarnyba Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje nurodė, kad teisės aktų nuostatos savivaldybių neįpareigoja aprūpinti patalpomis visas jos teritorijoje veikiančias privačios nuosavybės asmens sveikatos priežiūros įstaigas, todėl jei viešai paskelbto patalpų nuomos konkurso nelaimi viena ar kelios konkurse dalyvavusios privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, šios įstaigos pačios turi pasirūpinti, kad būtų užtikrinta jų pacientų teisė gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir teikti paslaugas vienoje ar kitose patalpose (pažymos 7.3 punktą).

20. Seimo kontrolierius pažymi, kad *jeigu sveikatos priežiūros įstaiga keičia tik veiklos vietos adresą, teisės aktų nuostatos tiesiogiai nereglamentuoja pacientų prisirašymo bei informacijos paskelbimo pacientams apie įstaigos veiklos vietos pakeitimus tvarkos*. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, „[...] kiekviena sveikatos priežiūros įstaiga tokią tvarką gali pasitvirtinti savo nuožiūra atskiru vidaus dokumentu arba šias nuostatas įrašydama į įstaigos vidaus tvarkos taisyklės“ (pažymos 6.7 punktą).

Seimo kontrolieriaus nuomone, svarbu, kad sveikatos priežiūros įstaigos aiškiai žinotų savo *pareigą* informuoti pacientus iš anksto apie veiklos vietos adresu pakeitimus (įtraukiant ir tuos atvejus, kuomet įstaiga likviduojama, reorganizuojama ar kitu juridiniu pagrindu yra perimamas įstaigos turtas).

Remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų 9.1 punktu, vienas iš svarbiausių Sveikatos apsaugos ministerijos veiklos tikslų yra formuoti valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą. Vadovaujantis to paties teisės akto 10.1.1 punkte įtvirtinta nuostata, Sveikatos apsaugos ministerija rengia asmens sveikatos priežiūros srities Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus. *Atsižvelgiant į tai, bei atkreipiant dėmesį, jog veiklos vietos keitimas (įtraukiant ir tuos atvejus, kuomet įstaiga likviduojama, reorganizuojama ar kitu juridiniu pagrindu yra perimamas įstaigos turtas) yra tęstinis procesas, siūlytina Sveikatos apsaugos ministerijai tobulinti teisinį reglamentavimą, sveikatos priežiūros įstaigoms įtvirtinant imperatyvią pareigą informuoti savo pacientus prieš protinę terminą apie planuojamus veiklos (įtraukiant ir vietos) pasikeitimus.*

21. Seimo kontrolierius akcentuoja, jog Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra konstatavęs, kad „[...] valstybė privalo sudaryti teises ir organizacines prielaidas veikti tokiai sveikatos apsaugos sistemai, kuri užtikrintų kokybišką ir visiems prieinamą sveikatos priežiūrą (ne tik *expressis verbis* laiduojamą medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus, *inter alia* nemokamą medicinos pagalbą piliečiams valstybinėse gydymo įstaigose, bet ir kitas asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas), [...]“ ir kad „vykdydamos šią konstitucinę funkciją valstybės sveikatos politiką formuojančios ir įgyvendinančios valstybės institucijos, be kita ko, turi: [...] sudaryti sąlygas, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų visiems realiai prieinamos, taigi, kad būtų sukurta reikiama infrastruktūra ir veiktų tiek ir taip paskirstytų įvairias sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų (tarp jų valstybinių) [...], kad veiksmingą

medicinos pagalbą bei kitas sveikatos priežiūros paslaugas būtų galima gauti laiku“ (pažymos 13.3 punktas).

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Tvarkos 16 punkto nuostatomis, ***asmens prisirašymas perkeliamas kitai PASPĮ, jei ji dėl reorganizavimo, pertvarkymo ar kito juridinio pagrindo perima PASPĮ turtą, teises bei pareigas, o už asmens prisirašymo perkėlimą iš perkeltų asmens mokestis neimamas.*** Apie prisirašymo perkėlimą į kitą PASPĮ turi būti paskelbiama vietinėje spaudoje ne vėliau kaip per 5 dienas nuo prisirašymo perkėlimo ir papildomai asmuo apie tai informuojamas jo pirmo apsilankymo įstaigoje metu. Asmens sutikimas registruojamas formos Nr. 025-025-2/a prašymu (Tvarkos 17 punktas).

Taip pat atkreiptinas dėmesys į ***Prisirašančiųjų prie pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir psichikos sveikatos priežiūros centrų registravimo ir jų duomenų tvarkymo taisyklių*** (toliau vadinama – Taisyklės) 14 punktą, pagal kurį pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau vadinama – PAASP įstaigos) arba psichikos sveikatos centro atsakingasis darbuotojas išregistruoja (išbraukia iš aptarnaujamų asmens sąrašo) prisirašiusį prie šios įstaigos ar centro asmenį tais atvejais, kai asmuo pateikia laisvos formos prašymą jį išregistruoti (išregistruojamas nuo prašymo pateikimo datos) (Taisyklių 14.1 punktas), taip pat kai PAASP įstaiga arba psichikos sveikatos centras likviduojami arba nustoja teikti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, arba pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas – jeigu jų įsipareigojimų teikti šias paslaugas neperima kita PAASP įstaiga arba kitas psichikos sveikatos centras (nuo PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro paslaugų teikimo sustabdymo dienos) (Taisyklių 14.2 punktas). Kaip reglamentuojama Taisyklių 15 punkte, ***jei PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro turtą, teises ir pareigas dėl šios įstaigos arba centro likvidavimo, reorganizavimo ar kitu juridiniu pagrindu perima kita įstaiga (PAASP įstaiga arba psichikos sveikatos centras), jai priskiriami ir asmenys, prirašyti prie likviduojamos (reorganizuojamos) PAASP įstaigos arba psichikos sveikatos centro.*** Teritorinė ligonių kasa, gavusi įstaigos likvidavimą (reorganizavimą) patvirtinantį dokumentą ir jos turtą, teises bei pareigas perimančios įstaigos prašymą jai priskirti prisirašiusius prie likviduojamos įstaigos asmenis, šiuos asmenis priskiria jų aptarnavimą perimančiai PAASP įstaigai arba psichikos sveikatos centrui (pažymos 12.2.2 punktas). Tyrimo metu Seimo kontrolieriui kilo abejonų, ar šiuo atveju, kuomet prie PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro, dėl aukščiau minėtų priežasčių perėmusių kitos PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro turtą, teises ir pareigas, automatiškai priskiriant asmenis (be jų sutikimo), iš anksto jų neinformuojant, nėra pažeidžiama šių asmens teisė laisvai pasirinkti gydymo įstaigą. Pavyzdžiui, jeigu asmuo nesutinka būti prirašytas prie PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro, prie kurio jis buvo priskirtas, ar tokiu atveju pacientas gali išreikšti nesutikimą ir teikti prašymą prirašyti jį prie kitos PAASP įstaigos ar psichikos sveikatos centro, taip pat ar šiuo atveju bus taikomas šešių mėnesių reikalavimas nemokamam paciento perkėlimui iš vienos PAASP įstaigos į kitą (pažymos 12.2.1 punktas). Šie klausimai aktualūs ne tik įstaigos likvidavimo ar reorganizavimo atveju, bet ir perimant įstaigos turtą.

Atsižvelgiant į tai, ir siekiant, kad asmenys turėtų realią galimybę spręsti dėl pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos pasirinkimo (pasilikti toje pačioje įstaigoje, bet kitu veiklos adresu, ar prisirašyti prie kitos įstaigos), t. y. realizuoti savo teisę laisvai pasirinkti gydymo įstaigą, Sveikatos apsaugos ministerijai tikslinga tobulinti teisinį reglamentavimą, pagal kurį asmenims būtų sudaromos tinkamos galimybės išreikšti savo valią dėl gydymo įstaigos pasirinkimo (įtraukiant tuos atvejus, kai įstaiga yra likviduojama, reorganizuojama ar kitu juridiniu pagrindu yra perimamas įstaigos turtas).

22. Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį į tai, jog, vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių 7 ir 9 punkto nuostatomis, licencija suteikia teisę įstaigai verstis asmens sveikatos priežiūros veikla ir teikti licencijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, o licenciją išduodanti institucija yra Akreditavimo tarnyba. Vadovaujantis šio teisės akto 20 punkto nuostatomis, licencija ar patikslinta licencija, suteikianti teisę teikti naujas licencijuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, išduodama arba motyvuotas rašytinis

atsisakymas išduoti licenciją pareiškėjui ar patikslinti licenciją suteikiant teisę teikti naujas licencijuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas licencijos turėtojui pateikiamas per 30 kalendorinių dienų nuo atitinkamo prašymo gavimo Akreditavimo tarnyboje dienos, jeigu yra pateikti reikiami dokumentai. Taip pat pažymėtina, kad tyrimo metu pateiktoje informacijoje Akreditavimo tarnyba nurodė, jog kiekviena asmens sveikatos priežiūros įstaiga, siekdama pradėti teikti paslaugas nauju veiklos adresu, turi pirmiau kreiptis į Akreditavimo tarnybą ir gauti įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją. Tik gavusi tokią licenciją, įstaiga gali pradėti teikti pacientams licencijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas naujuoju adresu (pažymos 7.8 punktas). ***Šiame kontekste akcentuotina, jog tyrimo metu Seimo kontrolieriui kilo abejonių, ar tuo laikotarpiu, kuomet įstaigai keičiant savo veiklos adresą ir negalint teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugų iki tos dienos, kai jai bus išduota sveikatos priežiūros licencija (30 kalendorinių dienų), nėra pažeidžiamos asmenų (pacientų) teisės ir ar tinkamai užtikrinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas bei nenutrūkstamumas.*** Šio tyrimo atveju, pasibaigus teisiniams ginčams ir paaiškėjus Konkurso laimėtojui, laikotarpiu, kuomet ankstesnis medicininės paskirties patalpų, esančių [...], nuomininkas (UAB „A“) įgis licenciją teikti pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas kitoje vietoje (tuo atveju, jei nelaimėtų Konkurso) ir kol naujasis Konkurso laimėtojas, kuris norėdamas pradėti minėtose patalpose teikti pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, įgis tam reikalingą licenciją, Seimo kontrolieriaus nuomone, dėl aiškaus teisinio reguliavimo nebuvimo, galimai nebus užtikrintos ankstesnio nuomininko (UAB „A“) pacientų teisės bei galimybė šiems pacientams realiai bei laiku gauti pirmines asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, remiantis Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 bei 6 punktais, rengia ir teikia Seimui svarstyti įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, taip pat koordinuoja ministerijų ir Vyriausybės įstaigų veiklą. Atsižvelgiant į tai, bei aukščiau nurodytas aplinkybes, Seimo kontrolieriaus nuomone, Lietuvos Respublikos Vyriausybei būtų tikslinga spręsti teisinio reglamentavimo tobulinimo (tikslinimo) klausimus:

22.1. dėl medicininės paskirties patalpų nuomos konkursų organizavimo tvarkos tam, jog būtų užtikrintos pacientų teisės ir nepertraukiamas asmens sveikatos priežiūros prieinamumas;

22.2. dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėse įtvirtintos licencijavimo tvarkos.

23. Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį į Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, kurioje reglamentuojami pagrindiniai principai, kuriais turi vadovautis teisėkūros subjektai, t. y. *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms* principas, reiškiantis, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų, taip pat *aiškumo* principas, reiškiantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas (pažymos 12.1.5 punktas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, jog „*konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams; [...] įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktu formuluotės turi būti tikslios, turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna*“ (pažymos 13.2 punktas) ir kad „*neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas*“ (pažymos 10.3 punktas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo doktrinoje taip pat yra konstatavęs, jog „*Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios bei kitos valstybės institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią juridinę galią ir kad įstatymai, Vyriausybės nutarimai bei kiti teisės aktai turi atitikti Konstituciją*“ ir kad ***valstybė turi pareigą „[...] užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių***

subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus bei teisėtus lūkesčius“ (pažymos 13.4 punktas).

24. Apibendrinant, darytina išvada, jog dabartinis teisinis reglamentavimas, susijęs su pirmine asmens sveikatos priežiūra, nėra aiškus ir tikslus, dėl to tyrimo savo iniciatyva dalis dėl pacientų teisių užtikrinimo yra laikytina pagrįsta.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

25. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

tyrimo savo iniciatyva dalį dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), organizuojant Konkursą, nutraukti.

26. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

tyrimo savo iniciatyva dalį dėl pacientų teisių užtikrinimo pripažinti pagrįsta.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

27. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierius *Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai* rekomenduoja tobulinti teisinį reglamentavimą:

27.1. sveikatos priežiūros įstaigoms įtvirtinant imperatyvią pareigą informuoti savo pacientus prieš protingą terminą apie planuojamus veiklos (įtraukiant ir vietos) pasikeitimus (pažymos 20 punktas);

27.2. asmenims sudarant tinkamas galimybes išreikšti savo valią dėl sveikatos priežiūros įstaigos pasirinkimo (įtraukiant tuos atvejus, kai įstaiga yra likviduojama, reorganizuojama ar kitu juridiniu pagrindu yra perimamas įstaigos turtas) (pažymos 21 punktas).

28. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierius *Lietuvos Respublikos Vyriausybei* rekomenduoja tobulinti teisinį reglamentavimą:

28.1. dėl medicininės paskirties patalpų nuomos konkursų organizavimo tvarkos tam, jog būtų užtikrintos pacientų teisės ir nepertraukiamas sveikatos priežiūros prieinamumas (pažymos 22 punktas);

28.2. dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėse įtvirtintos licencijavimo tvarkos (pažymos 22 punktas).

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume Seimo kontrolierių informuoti iki **2017-03-01**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys